

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

*Czigány György**A Dagály-fürdőben*

Fejét boldogan fúrja a tisztító
tűz kénes illatába. Mélységek,
elhantolt világok szűrik a forrást, így jó:
zuhog a test ráncaiban, éget.

Víz, víz, víz: forró zápor! Hajlott
gerincére omlik egy karcsú vízszugár –
ennek örül, s hogy levelet hajtott
a filodendron fenn a ruhatár
előtt. Fémtestű napraforgókból szakad
az eső. Álmos kövek fűtik: egy vén
ember mereng csempék, üvegfalak
tükreiben a fürdő történelmén.

Egykor a Váci úti „hétház” járt ide.

Egy vascső volt ledugva... Kád

helyett gödör, vetközni se

más, bozót csak. Lovak, libák

fürödtek itt és éjjel

félíg alva sápadt cigánylányok.

Szoknyáikat széjjel

szórták a gőzben ingó árok

alján s heverték, mint a gyík,

pihegve a sűrű holdvilág

mélyén. Egy asszony itt mosta hajnalig

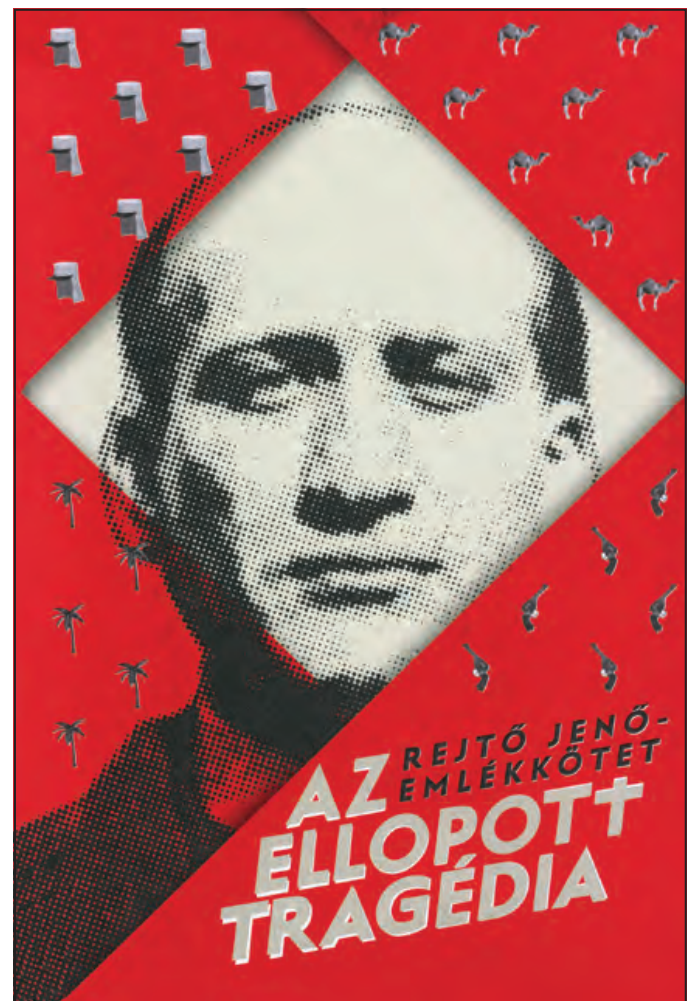
halott gyereke holmiját.

A ROVATOT SZERKESZTI: KIRSCHNER PÉTER

P. HOWARD, A REJTŐ(ZKÖDŐ) AVAGY A PESTI UTCA ZSENIJE!

Fodor Béla

Ki ne ismerné? Regényalakjainak (Piszkos Frednek, Fülíg Jimmynek, Tuskó Hopkinsnak, Senki Alfonznak) beszélései, tobzódó nyelvi humora ma már a pesti folklór letagadhatatlan részei. Akkor élt és alkotott, a két világháború közötti időben, amikor a pesti humor aranykorát élte. Nagy Endre, Vadnai László, Karinthy Frigyes, Kellér Dezső, a körüti kabarék és mulatók korában.

De valójában kit is ismertünk idáig? Egy legendát. Egy bohém komédiást, aki kéziratok regény részletekkel fizetett, aki félvállról vette az életet, nem volt munkája, lakása, csavargott és a hidak alatt aludt.

Most, hogy megjelent Az ellopott tragédia című Rejtő Jenő- emlékkötet, már többet, s mást is tudhatunk róla. Thuróczy Gergely, aki a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársaként a Rejtő-hagyatékot is gondozza, több mint tízéves kutatómunkáját öszszegezte, mikor lezárta a kötet szerkesztését.

A kötet tematikája sokszínű. Bevezetesként a szerkesztő jó százötven oldalas tanulmányát olvashatjuk, melyben Rejtő Jenő alkotói pályáivét rajzolja fel, a lehető legrészletesebben és a napjainkig fellelt adatok és források felhasználásával. A következő tematikus egységben szövegközlések következnek, melyből ízelítőt kapunk Rejtő fiatalkori verseiből, szerelmi levelezéséből, újságírói munkásságából, és csemegeként egy eddig ismeretlen kisregény kéziratát is olvashatjuk.

A szövegközléseket egy tanulmány-blokk követi. *Perczel Olivér* levéltári adatok felkutatásával és közzétételével teszi könnyebbé egy majdani Rejtő-életrajz megírását. *Szilágyi Zsófia Júlia* Rejtő és a ponyvairodalom kapcsolatát, valamint a hagyatékban talált kéziratok kisregény szövegvariációit elemzi. *Győri Anna* a fiatal szerző és a nők kapcsolatát tekinti át a hagyatékban található levelek alapján.

A tematikus egységeket két bibliográfia zárja. *Kiss Ferenc* az író műveiből készült képregények listáját közli, *Thuróczy Gergely* pedig a külföldön megjelent Rejtő Jenő könyveket veszi számba.

A gazdagon – több száz plakát, kézirat, újság, fénykép közlésével – illusztrált kötetet irodalomjegyzék és hasznos névmutató teszi még használhatóbbá.

De honnan vette, a tehetségén kívül, Rejtő a sztorijait, alakjait, abszurd és sokszor sötét humorát, amire, emlékezzünk a tragikus halálára, minden oka megvolt? Erre a választ *Kemény István* fogalmazta meg a 2003-ban rendezett Rejtő-kiállítás (mely szintén *Thuróczy Gergely* nevéhez fűződött) megnyitójában: „Ma azt hiszem, el kéne fogadni, hogy Rejtő Jenő életműve, ez az edzett halott nem csak irodalom. Kevesebb is, több is. A nagy, modern világmítoszok része, amilyenből az amerikaiaknak van a legtöbb: a Vadnyugat, Chicago, gengszterek, dzsessz, rock and roll, satöbbi. De Magyarországnak is van legalább egy ilyen világmítosza: Budapest. Az, hogy ez a város a tizenkilencedik század vége és a huszadik közepe között sok tekintetben emlékeztetett Periklész Athénjére, a Mediciek Firenzéjére vagy az Erzsébet-kori Londonra, talán már nem is kérdéses: annyi zseniális művész, zenész, író, tudós, filmes stb. született itt vagy találta itt magát, amennyi évszázadok alatt szokott egy városba születni, vagy valahogy odakeveredni. Ezt tudjuk. De az ilyen fénylő névsorok mögött mindig ott nyüzsög egy nagyszerű polgárság és egy átlagon felüli csöcselék. Vagy mondjuk így: a nagy Budapest mögé kellett a pesti utca zsenialitása is.”

Hiába olvasták és olvassák, s volt rendkívül népszerű, Rejtő életműve sokáig az irodalom peremvidékén tengődött. Csak az utóbbi egy-két évtizedben kezdődött meg az a folyamat, melynek végén, reményeink szerint, elnyeri méltó helyét az irodalmi kánonban. Az emlékkötet megjelenése komoly hozzájárulás, hogy ez megtörténjen. ●

Az ellopott tragédia. Rejtő Jenő-emlékkötet
Szerkesztette: *Thuróczy Gergely*
A szerkesztő munkatársa: *Szilágyi Zsófia Júlia*
Tanulmányok: *Győri Anna, Kiss Ferenc, Perczel Olivér, Szilágyi Zsófia Júlia, Thuróczy Gergely*
Petőfi Irodalmi Múzeum – Infopoly Alapítvány
Mester Nyomda, Budapest. 2015. 512 oldal.

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

ÓDA A SÖRHOZ

Corvina Kiadó

Őseink mindig a bor dicséretét zengték, ám amióta léteznek tárgyi és írásos emlékek, tudjuk, hogy itták a sört is, csak épp nem dicsekedtek vele. A sumérok például rengeteget fogyasztottak, a későbbi korok íróinak és költőinek névsora pedig kifejezetten impozáns, gondoljunk csak *Goethére, Victor Hugóra* vagy *Dosztojevszkijre*. Nálunk pedig *Ady, Jókai, Mikszáth, Móricz* és *József Attila* emelik poharuk. Előre hát a habzó szövegtenger sűrűjébe, kedves Olvasó, egészségünkre... és fenéki!

Ára: 1990 Ft

FRÁTER ZOLTÁN:
MAGYAR IRODALOM
FIATALOKNAK

Holnap Kiadó

A világháló és a mindentudó telefonok korában az információ megszerzése igen egyszerű, de az adatok halmaza nem pótolja a gondolkodást. A könyv párbeszéd-közegében klasszikusaink és modern íróink kevésbé ismert versét vagy prózarászletét bizonyos Öntöde posztolja a neten, röviden jellemezve is az egyes életműveket. Ezekről a szövegekről beszélgetnek, vitatkoznak állandó szereplőink, *Penge, Spéci* és *Kocka*, míg végül a valószínűleg idősebb és rejtélyes *Nahát* összegzi a felismeréseket.

Ára: 2900 Ft

HIDVÉGI VIOLETTA –
SEBESTYÉN LÁSZLÓ:
ÁTHALLÁSOK. YBL
A PALOTANEGYEDBEN

Budapest Főváros Levéltára

A kötettel Budapest Főváros Levéltára legújabb, háromnyelvű (magyar, angol, német) építészettörténeti kiadványát veheti kezébe az olvasó. Az elegáns kivitelezésű album a 19. század végének kiemelkedő városfényképésze, *Klősz György* és a kortárs *Sebestyén László* fényképeinek párhuzamba állításával mutatja be a palotanegyed Ybl-épületeinek közvetlen megépítésük utáni és mai állapotát. A könyv különleges művészi élményt nyújt mindazok számára, akik szívesen kalandoznak térben és időben *Ybl Miklós* alkotásai között.

Ára: 3900 Ft

Megvásárolható Budapest Főváros Levéltára titkárságán (1139 Budapest, Teve u. 3–5.)